

ved sit Arbejde; for den fattige Mand er Frihed jo en aldeles nødvendig Betingelse for at kunne staae Betaling. Det virkelige Diemed maa derfor være et andet, nemlig enten, at man vil hævne sig paa den Skyldner, som holder En for Nar, som maaskee antages at forsikke sine Midler, eller som i alt Fald har i sine Gjældsforhold viist sig som en Dblaud og Svindler, eller — og det vel navnlig — at man vil gjøre Indtryk paa Slægtninge og Venner og faae dem til at hufes og betale. Men hvad det sidste Motiv angaaer, er det jo aldeles uberegtiget. Creditor kan hos os tage endog det Nødvendigste fra sin Skyldner; men han skal ikke have Ret til at anvende Tvang imod dem, han ikke har givet Credit, og som ikke skyldte ham Noget. Hvad det førstnævnte Motiv angaaer, skal jeg bemærke, at er der Mistligheder tilstede, bør en criminel Undersøgelse finde Sted, og Samsundsmagten anvende Straf paa dem, den finder skyldige, men en privat Mand bør ikke kunne tilspise en Anden et Døde, der i Virkeligheden fremtræder som en Straf, blot fordi han troer, saadanne Forhold ere tilstede. Naar Gjældsfængsel skulde retfærdiggjøres derved, at Skyldneren er mistænkt for at fordølge sit Gods, og man vil tvinge ham til at komme frem dermed, minder det aldeles om Tortur, det vil sige Pinebænken. Naar man anvendte Tortur imod den Sigtede, var Diemedet jo at faae ham til at komme frem med Sandheden, som man formodede, at han fordulgte. Saaledes ogsaa her: naar man anvender Gjældsfængsel mod Debitor, skeer det for at faae ham til at komme frem med Midler, som man formoder, at han fordølger, og den Formodning, her er Tale om, vil tilmed ofte være langt svagere end den, der var Tale om ved Pinebænkens Anvendelse, ja, den kan endogsaa være ligesom modbeviist ved foreliggende Kjendsgjerninger.

Disse almindelige Betragtninger mod Gjældsfængslets Berettigelse vinde forøget Betydning, naar man seer hen til vor Lovgivnings Regler, og naar man kjender Noget til dem, vil man maaskee give den Forsætter, jeg før hentydede til, Ret, naar han siger — det er kun et Par Ord, jeg skal tillade mig at oplæse — : „Fængsel for Gjæld kan her i Dan-

mark udøves i et saadant Omfang og under saadanne Forudsætninger, at der neppe gives noget andet Folk, som gjør Forbring paa at kaldes civiliseret, uden at det jo forlængst er kommet udover en saadan Ordning.“ For nu at vise dette, og tillige for at de ærede Medlemmer, der ere tilstede, kunne faae Leilighed til at oprisste deres muligviis mangelfulde Kundskab om Gjældsfængsel efter dansk Ret, skal jeg tillade mig at anfille en Sammenligning mellem Hovedpunkterne i den danske og den franske Rets Bestemmelser herom. Jeg skal ved denne Sammenligning tage Hensyn til de Bestemmelser, der indtil den nyeste Tid gjaldt i Frankrig, og som man der fandt saa utaalnelige, at man affskaffede Gjældsfængsel. For det Første kunde i Frankrig Gjældsfængsel kun anvendes som Undtagelse, og navnlig maatte Gjælden ordentligviis hidrøre fra Handelsforhold; men i Danmark kan det anvendes for enhverformhelst Forbring, ligegyldigt hvorfra denne har sin Oprindelse. — I Frankrig kunde Gjældsfængsel kun anvendes efter Dom, men i Danmark ogsaa uden Lovmaal og Dom, dog at der i saa Fald naturligviis maa stilles Sikkerhed. — Fremdeles var det i Frankrig, ligesom i andre Lande, en Regel, at naar Gjældsarrestarten gik fallit, blev han fri, men saaledes er det ikke her. Fallit er det Middel, som Lovgivningen i alle Lande selv har anvist den, der ikke kan magte sine Sager; han skal overgive alle sine Midler til Behandling af Øvrigheden, og denne skal fordele dem mellem Creditorerne paa den Maade, Loven foreskriver. Men naar han skal blive siddende, uagtet han saaledes giver sit Wo fra sig, opfordrer man ham til paa Voets Bekostning at tilvende den Creditor, som er kommen først, og som har været meest haardhjertet, en Betaling, som de Andre ikke faae. Vor Lovgivnings Bestemmelser om Fallits Indskyldelse paa Gjældsarrestanter findes i Loven af 30te December 1858 § 8. Derefter skal Fallenten indtil Voets Slutning, dog i intet Tilfælde længere end et Aar, være fritagen for personlig Arrest for enhver Gjæld, der er stiftet før Falliten, men sidder han i Arresten, inden Falliten begynder, maa han blive siddende. Den Fritagelse, Loven hjemler, er truffen ikke for Fallentens,